

Sevincdən, səadətdən məhrum edilən məsumlar

Bu günü dünya ölkələri Beynəlxalq Aqressiya Qurbanı olan Uşaqlar Günü kimi qeyd edir. Həmin gün dünyanın müharibə adlı fəlakətinin, dəhşətli bəlasının günahsız qurbanları anılır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Baş Assambleyası 1982-ci il avqustun 19-da Fələstin məsələsi üzrə xüsusi sessiyasında aqressiya və təcavüzün qurbanı olan günahsız uşaqların xatirəsini iyunun 4-ü Beynəlxalq Aqressiya Qurbanı olan Uşaqlar Günü kimi anmağı qərara alıb. BMT bu əlamətdar günü təsis etməklə müharibələrdə uşaqların da həlak olduqlarını diqqətə çatdırıb.

4 İyun - Beynəlxalq Aqressiya Qurbanı olan Uşaqlar Günü'nün əsas məqsədi dünyanın fiziki zorakılığa, mənəvi-psixoloji və ruhi təsirə məruz qalan bütün uşaqlarının ağrılarını və əzablarını hiss etmək səyidir.

Müharibə adlı fəlakətin günahsız qurbanları

Dünyanın harasında olursa-olsunlar, rəngləri, görünüşləri fərqlənsə belə, arzuları, istəkləri eynidir. Onları sevindirmək çox asandır. Ona görə ki, istəkləri, umacaqları böyük deyil. Bir xoş təbəssüm, mehriban baxışdan bəxtiyar ola bilirlər. Ancaq böyüklər bəzən onları öz məkrli oyunlarının, bitib-tükənməyən təmənnələrinin qurbanlarına çevirirlər. Uşaqlar ömürlərinin sevgiyə, qayğıya daha çox ehtiyac duyduqları çağlarında müharibə adlı fəlakətlə üzləşir, sevincləri, gülüşləri əllərindən alınır. Azərbaycanca qarşı XX əsrin təxribatlara başlayan erməni cəlladları da neçə-neçə günahsız uşağın həyatına son qoydu. Birinci Qarabağ müharibəsi illərində ümumilikdə 200-ə yaxın azərbaycanlı uşaq qətlə yetirildi. Təkcə Xocalı soyqırımı zamanı işğalçı ermənilər tərəfindən 63 uşaq öldürüldü. 25 uşaq hər iki valideynini, 130-u isə bir valideynini itirdi.

Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş Azərbaycan vətəndaşları arasında uşaqlar da az olmadı. Əsir və itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının məlumatına əsasən, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzü nəticəsində Birinci Qarabağ müharibəsində 3890 nəfər itkin düşmüş şəxs kimi qeydiyyatla alınıb. Rəsmi qeydiyyatla alınmış itkinlərin 71 nəfəri uşaqlardır.

Ermənistan bu uşaqların saxlanması faktını beynəlxalq təşkilatlardan gizlədib, onların sonrakı taleyi barədə məlumat verməyib.

Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra Ermənistanın əsir və girovluğundan azad edilmiş mülki şəxslərin də 224-ü uşaqlar idi.

Uşaq qatilləri olan ermənilər 1994-cü il mayın 12-də atəşkəs barədə protokol imzalandıqdan sonra da qəddar əməllərindən əl çəkmədilər. Azərbaycanlı uşaqların həyatına son qoymaq üçün hər vasitədən istifadə etdilər. Qarqar və Tərtər çayları ilə mina axıdirdilər. Ən dəhşətli oyuncaqlara partlayıcı bağlamaqla uşaqları qurban seçirdilər. Tovuz rayonunun Əlibəyli kəndində 13 yaşlı Aygün Zirəddin qızı Şahmalıyeva da 2011-ci il iyulun 14-də bu cür erməni vəhşiliyinin qurbanı oldu. Bu faciədən bir neçə il qabaq da həmin ərazidə Ermənistan tərəfdən çaya buraxılan oyuncağı götürərək partlayış baş verdi, iki azyaşlı azərbaycanlı uşaqdan biri eynən Aygün Şahmalıyeva kimi oyuncaq birləşməsi nəticəsində həlak oldu, biri isə yaralandı.

Ermənistan silahlı qüvvələri 2011-ci il martın 8-də Ağdam rayonunun Orta Qərvənd kəndində, öz evlərinin həyatında dostları ilə oynayan 9 yaşlı Fərid Bədəlovu snayperlə hədəfə alaraq qətlə yetirdilər.

2017-ci il iyulun 4-də Füzuli rayonu Alxanlı qəsəbəsində 14 aylıq Zəhra Quliyeva nənəsi Sahi

bə Quliyeva ilə birgə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən açılan atəşlər nəticəsində şəhid oldular.

Atəşkəs dövründə 34 azərbaycanlı uşaq erməni terrorunun qurbanı oldu. Onlardan 14-ü şəhid oldu, 20-si yaralandı. Faktlar ermənilərin uşaq qatili olduğunu təsdiq etsə də, Azərbaycanın beynəlxalq ictimaiyyətdən münafiqşinin həlində ədalətli mövqə tələbi cavabsız qalırdı. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri başda olmaqla, beynəlxalq təşkilatların tədbir görməməsi, laqeyd münasibəti nəticəsində Ermənistan bütün dünyanın gözü qarşısında vandalizm aktlarını törətməkdə davam edirdi.

Ermənistanın növbəti təxribatı nəticəsində 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan İkinci Qarabağ müharibəsində də günahsız uşaqlar şəhid oldular. Ermənistan silahlı qüvvələri döyüş bölgələrindən uzaqlarda yerləşən mülki əhalinin yaşayış yerlərini iriçaplı silahlardan atəşə tutdular. Azərbaycanın Tovuz, Gəncə, Bərdə, Tərtər, Mingəçevir şəhərlərinin Ermənistan ərazisindən raket atəşinə tutulması nəticəsində həlak olanların arasında xeyli azyaşlı vardı. Neçə-neçə uşaq isə ya bir, ya da hər iki valideynini, digər yaxın qohumlarını itirdi, atəş nəticəsində uçmuş evlərinin dağıntıları altında qalaraq ağır xəsarət aldılar.

Gülüşləri əllərindən alınan uşaqlar

İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycanın şəhid olan əsgər və hərbi qulluqçularının əksəriyyəti gənc idi. Çoxu yeni ata olmuşdu. Müharibə minlərlə azərbaycanlı uşağı atasız qoydu. 102 körpə isə ataları şəhid olduqdan sonra doğuldu...

Dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində müxtəlif siyasi səbəblərdən törədilən müharibələr uşaqların həyatına iztirablar gətirir. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin və Beynəlxalq Qızıl Aypara Cəmiyyətinin məlumatlarına əsasən, yalnız 2011-ci ildən başlayaraq Suriyada minlərlə uşaq öldürüldü. Həzrə Ukrayna davam edən müharibədə də günahsız uşaqlar şəhid olurlar.

Müxtəlif ölkələrdə hər il minlərlə uşaq minaya düşərək həyatını və ya sağlamlığını itirir. Dünyada 70-dən çox ölkədə 60 milyondan çox minanın basdırıldığı məlum olub. Onların da əsas qurbanları uşaq və yeniyetmələrdir.

Uşaqları uşaqlıq dövrünün sevincindən məhrum edən bəzən də ailədə daxili problemlər olur. Boşanmaların ağrısını da ən çox onlar çəkirlər. Uşaqlarını çox sevdiklərini, onların yolunda hətta canlarından belə keçməyə hazır olduqlarını düşünən valideynlər və digər yaxın qohumlar yaratdıqları yersiz söz-söhbətlərlə, dava-dalaşlarla onların həyata inamlarını qırdıqlarının, yaşamaq sevinclərini əllərindən aldıqlarının, bir sözlə, uşaqlıqlarından məhrum etdiklərinin fərqi belə varmırlar.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"